

IZVJEŠĆE O UGLJIČNOM OTISKU

SUKLADNO GHG Protocol
Corporate Standard

IZVJEŠTAJNO RAZDOBLJE
IZVJEŠTAVANJA **2023-2024**

Sadržaj

01. Cilj	03
02. Granice izvještavanja	05
03. Opseg	11
04. Podaci o emisijama i metodologijama	13
4.1. Podaci o emisiji	14
4.2. Metodologija	18
05. Isključenja i mjerna nesigurnost	19
5.1. Isključenja	20
5.2. Mjerna nesigurnost	20
06. Bazna godina i uspostava sustava praćenja ugljičnog otiska	23

01. CILJ

Stanić Grupa, osnovana 1993. godine, jedna je od vodećih proizvodno-distribucijskih tvrtki u regiji, s portfeljem od osam tvrtki koje se ističu u proizvodnji i distribuciji alkoholnih i bezalkoholnih pića.

Stanić Grupa u Hrvatskoj posluje kroz dvije ključne tvrtke:

- Stanić Beverages d.o.o.
- Maraska d.d.

Stanić Beverages, sa sjedištem u Jastrebarskom, najveći je domaći proizvođač voćnih sokova i nektara, a najpoznatiji je po brendu Juicy. Tvornica je modernizirana uz investiciju od 12,8 milijuna eura, čime su povećani kapaciteti i broj zaposlenih.

Maraska, sa sjedištem u Zadru, poznata je po proizvodnji likera, sirupa i bezalkoholnih pića. Preuzimanjem Maraske, Stanić Grupa dodatno je učvrstila svoju prisutnost na hrvatskom tržištu pića.

Ovo izvješće predstavlja izračun ugljičnog otiska Stanić Grupe u skladu s GHG Protocol Corporate standardom. Ovime dodatno potvrđujemo našu posvećenost održivom razvoju i zaštiti okoliša te nastojimo osigurati najviše standarde kvalitete u svim našim djelatnostima.

Cilj ovog izvješća je kvantificirati emisije CO₂ kako bi se preciznije detektirao njihov izvor i omogućilo bolje upravljanje emisijama unutar organizacije. Kroz detaljnu analizu i transparentno izvještavanje, Stanić Grupa teži ne samo postizanju vlastitih ciljeva održivosti već i poticanju drugih organizacija da slijede isti put. Svjesni smo da je borba protiv klimatskih promjena zajednički napor koji zahtjeva uključivanje svih dionika.

Mjerna nesigurnost izračuna ugljičnog otiska određena je u skladu sa smjernicama IPCC, *Quantifying Uncertainties In Practice, Chapter 6.*, Primijenjena je kombinirana metoda koja uzima u obzir mjernu nesigurnost tzv. eng. Activity data i mjernu nesigurnost faktora emisije. Procijenjena mjerna nesigurnost ukupnih emisija: **1702,46** tona CO₂ekv za 2023. i **1967,67** tona CO₂ekv za 2024. iznosi +/- 3.7%.

Naši ključni ciljevi uključuju:

01.

Implementaciju preciznog sustava praćenja emisija stakleničkih plinova s naglaskom na transparentnost podataka

Implementacija sustava za precizno praćenje i mjerenje ugljičnog otiska u svim poslovnim procesima.

02.

Postavljanje ciljeva smanjenja emisija kroz analizu procesa

Definiranje specifičnih, mjerljivih ciljeva za smanjenje emisija temeljenih na detaljnoj analizi naših operativnih procesa kroz optimizaciju procesa i uvođenjem održivih praksi.

03.

Analizu upravljanja rizicima i prilikama

Identifikacija i procjena rizika povezanih s ekološkim rizicima koje mogu imati značajan utjecaj na gospodarstvo, te indirektno utjecati na našu grupaciju.

04.

Podizanje svijesti i poticanje drugih organizacija na poduzimanje akcija

Promocija važnosti kvantifikacije i smanjena emisija stakleničkih plinova među našim klijentima i poslovnim partnerima te motiviranje drugih organizacija da poduzmu konkretne korake prema održivijem poslovanju.

02.

Granice izvještavanja

Kategorizacija emisija prema GHG protokolu provodi se kroz tri opsega emisija (Opseg 1, 2 i 3), koji pomažu organizacijama da prepoznaju i kvantificiraju svoje emisije stakleničkih plinova (GHG - Greenhouse Gas).

Opseg 1 (Scope 1) – Direktne emisije

Ovo su emisije koje nastaju direktno iz izvora koje organizacija posjeduje ili kontrolira, a obuhvaćaju:

- Emisije nastale sagorijevanjem goriva u postrojenjima u vlasništvu tvrtke ili postrojenjima koje tvrtka kontrolira (kotlovi, plinski bojleri, peći, generatori).
- Emisije iz mobilnih izvora/vozila u vlasništvu organizacije (emisije iz goriva korištenog u službenim automobilima, kamionima, avionima).
- Procesne emisije (emisije iz kemijskih procesa, npr. u cementnoj industriji).
- Fugitivne emisije - emisije nastale uslijed curenja rashladnih fluida (emisije plinova iz klima uređaja i rashladnih sistema), te emisije iz protupožarnih sustava).

Opseg 2 (Scope 2) – Indirektne emisije iz energije

Ovo su emisije koje nastaju pri proizvodnji električne energije, pare, grijanja ili hlađenja, koje organizacija kupuje i koristi.

- Električna energija – emisije iz termoelektrana koje proizvode struju.
- Daljinsko grijanje ili hlađenje – emisije iz sustava koji snabdijevaju organizaciju energijom.

Opseg 3 (Scope 3) – Ostale indirektne emisije

Ovo su emisije koje nisu pod direktnom kontrolom organizacije, ali su rezultat njenog poslovanja. One su često najveći dio ukupnog ugljičnog otiska i uključuju:

- Putovanja zaposlenih (avionski letovi, korištenje taksija i javnog prijevoza u poslovne svrhe).
- Dnevne migracije zaposlenih (emisije iz prijevoza zaposlenih na posao i s posla).
- Lanac snabdijevanja (upstream emisije)
– emisije iz proizvodnje i transporta sirovina.
- Krajnja upotreba proizvoda i upravljanje otpadom (downstream emisije) – emisije iz upotrebe, reciklaže i odlaganja proizvoda.
- Iznajmljene ili podizvođačke aktivnosti (emisije iz aktivnosti trećih strana, ako nisu obuhvaćene u Opsezima 1 i 2).

Kategorizacija emisija sukladno standardu ISO 14064-1:2018) navodi šest kategorija emisija i djelomično se razlikuje od ranijih kategorizacija u skladu s opsezima 1 do 3 protokola za stakleničke plinove. Radi boljeg razumijevanja ovih podjela i korelacija u nastavku je dana i kategorizacija sukladno ISO 14064-1:2018, prema sljedećem:

- Kategorija 1:
Direktne emisije i uklanjanja stakleničkih plinova.

- Kategorija 2:
Indirektne emisije stakleničkih plinova iz uvezene energije.
- Kategorija 3:
Indirektne emisije stakleničkih plinova iz prometa.
- Kategorija 4:
Indirektne emisije stakleničkih plinova iz proizvoda i/ili usluga koje koristi organizacija.
- Kategorija 5:
Indirektne emisije stakleničkih plinova povezane s uporabom proizvoda i/ili usluga organizacije.
- Kategorija 6:
Indirektne emisije stakleničkih plinova iz drugih izvora.

Emisije stakleničkih plinova koje se navode u ovom izvješću klasificirane su u skladu s GHG protokolom (Greenhouse Gas Protocol) prema kategorijama:

- Opseg 1
- Direktne GHG emisije (odnosno Kategorija 1, sukladno ISO 14064-1:2018)
- Opseg 2
- Indirektne emisije iz proizvodnje energije (Kategorija 2, sukladno ISO 14064-1:2018)

Emisije iz Opseg 3 - Ostale neizravne emisije (Kategorija 3-6, sukladno ISO 14064-1:2018) nisu predmet ovog izvješća, ali će biti uključene u narednom izvještaju (izvještajno razdoblje od 2025. na dalje).

Značaj i materijalnost

Kod definiranja značajnih izvora emisija potrebno je prikazati naše kriterije za odrađivanje značaja indirektnih emisija.

Faktori koji se uzimaju u obzir tijekom procjene značajnosti i materijalnosti uključuju:

- Intenzitet ili veličinu emisija
- Razinu utjecaja na izvor emisije
- Poteškoće u dobivanju ulaznih podataka
- Lošu pouzdanost dostupnih metoda procjene/izračuna

Iako bi se sve navedeno moglo razmatrati u procjenama materijalnosti, kriteriji na temelju kojih bi se izvori emisija mogli razmatrati kao značajne su:

- Ako postoji jedan izvor s procijenjenim emisijama koje bi mogle iznositi najmanje 1% od ukupnih emisija, u tom slučaju taj izvor emisija mora biti uključen.
- Ako ukupni "beznačajni" izvori imaju procijenjene emisije koje bi mogle iznositi najmanje 5% ukupnih emisija, u tom slučaju, dovoljno "beznačajnih" emisija moraju biti uključene sve dok je procjena tih emisija ne padne ispod 5%.

03.

Opseg

Stanić Grupa djeluje u dvije države: **Bosni i Hercegovini i Republici Hrvatskoj**. Središnjica Stanić Grupe za Bosnu i Hercegovinu je u Kreševu, a za Hrvatsku u Zagrebu.

Izvešće obuhvaća sve emisije Opsega 1 i 2 unutar organizacijskih granica Stanić Grupe na području Republike Hrvatske, uključujući sve organizacijske jedinice i aktivnosti koje one provode.

Ovim izvješćem obuhvaćene su tvrtke koje djeluju na području Republike Hrvatske: Stanić Beverages d.o.o. i Maraska d.d.

Stanić Beverages bavi se proizvodnjom i distribucijom visokokvalitetnih voćnih sokova i napitaka bez dodanih konzervansa i šećera. Posjeduje moderna proizvodna postrojenja u Jastrebarskom i Kreševu, gdje proizvodi široku paletu napitaka pod brendom Juicy, uključujući sokove, nektare, ledene čajeve i funkcionalne napitke.

Maraska se bavi proizvodnjom voćnih sokova, sirupa i premium likera, s posebnim naglaskom na autohtonu maraska višnju. U svom modernom pogonu u Zadru kombinira tradiciju i inovacije, osiguravajući visoku kvalitetu proizvoda.

Obje tvrtke izvoze na brojna svjetska tržišta, potvrđujući svoju vodeću poziciju u industriji napitaka.

Priroda posla bazira se na proizvodnoj djelatnosti i logistici, te je ukupan ugljični otisak uvjetovan najvećim dijelom potrošnjom energenata za proizvodnju i prijevoz.

04.

Podaci o emisijama i metodologija izračuna

4.1. Podaci o emisijama

Emisije (tCO_{2ekv}) po opsezima

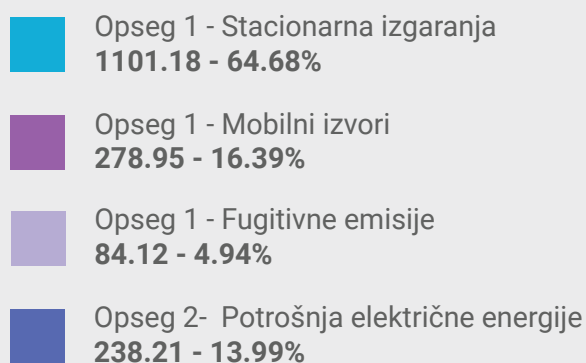
Direktne emisije / Opseg 1 (emisije nastale sagorijevanjem goriva, emisije iz mobilnih izvora, fugitivne emisije) čine **86,01%** ukupnih emisija, dok na **indirektne emisije / Opseg 2** otpada ukupno **13.99%** u 2023. godini. U 2024. godini direktne emisije čine **84,65%**, a indirektne **15.35%** ukupnih emisija.

Indirektne emisije / Opseg 2 (potrošnja električne energije, kupljena toplina) odnose se samo na utrošak električne energije jer tvrtke ne kupuju toplinu.

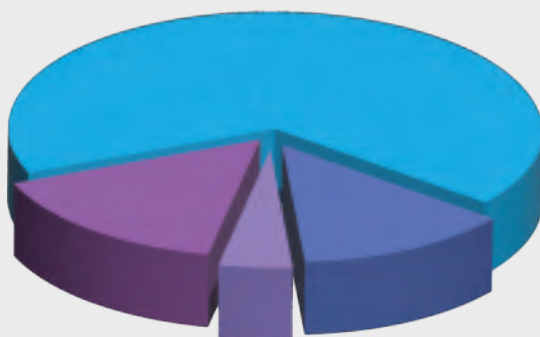
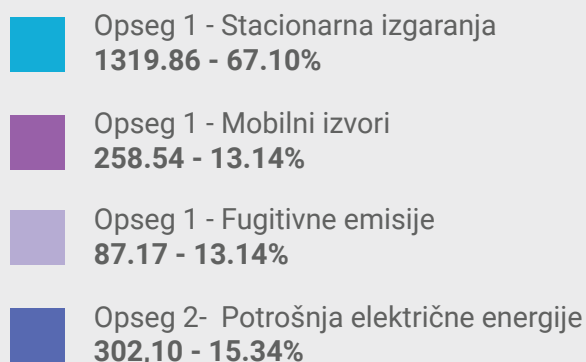
Emisije iz Opseg 3 - Ostale neizravne emisije nisu obuhvaćene ovim izvješćem, a početi će se mjeriti od 2025. godine.

Ukupne emisije Opsega 1 i 2, iznose **1702,46** tona CO_{2ekv}, u 2023. , odnosno **1967,67** tona CO_{2ekv} u 2024. godini.

Opća raspodjela emisija sukladno GHG protokolu opseg 1 i 2 za 2023 i 2024 prikazana je na grafikonu:

2023.

2024.

Direktne emisije stakleničkih plinova (t CO_{2ekv}) – Opseg 1

Direktne emisije stakleničkih plinova uzrokovane su korištenjem dizel goriva za službena vozila i radne strojeve, te korištenjem lož ulja i prirodnog plina za proizvodni proces i grijanje radnih prostorija. Raspodjela direktnih emisija prikazana je u sljedećoj tablici gdje su, doprinosi iz sagorijevanja prikazani kao ekvivalentne tone CO₂.

OPSEG 1

DIREKTNE EMISIJE STAKLENIČKIH PLINOVA - 2023 I 2024

Direktne emisije stakleničkih plinova (t CO₂ekv) - stacionarna izgaranja

Lokacija	Izvor/Tip emisija	2023. t CO ₂ ekv	2024. t CO ₂ ekv
Stanić Beverages - Juicy	Potrošnja goriva koje se koristi za proizvodni proces i grijanje /lož ulje	678.67	1045.11
Maraska	Potrošnja goriva koje se koristi za grijanje i proizvodni proces /plin	200,88	96.30
	Potrošnja goriva koje se koristi za proizvodni proces - Plantaža /dizel gorivo	221,63	178,45
Ukupno		1101,18	1319.86

t CO₂ekv - Podaci o količini emisija dobiveni su izračunom prema nacionalnom standardu

Direktne emisije stakleničkih plinova (t CO₂ekv) - mobilni izvori

Lokacija	Izvor/Tip emisija	2023. t CO ₂ ekv	2024. t CO ₂ ekv
Stanić Beverages - Juicy	Potrošnja goriva službena vozila Dizel	26.50	13.38
	Potrošnja goriva službena vozila Benzin	0.35	2.94
Maraska	Potrošnja goriva službena vozila Dizel	252.09	226.27
	Potrošnja goriva službena vozila Benzin	0.00	15.93
Ukupno		278.95	258.54

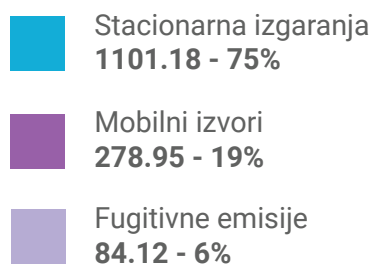
t CO₂ekv - Podaci o količini emisija dobiveni su izračunom prema nacionalnom standardu

Direktne emisije stakleničkih plinova (t CO₂ekv) - upotreba rashladne oprema

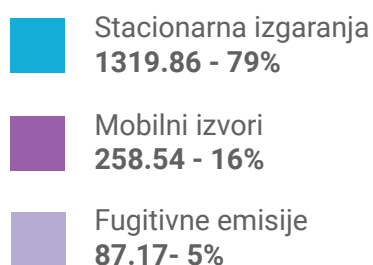
Lokacija	Izvor/Tip emisija	2023. t CO ₂ ekv	2024. t CO ₂ ekv
Stanić Beverages Juicy	Upotreba rashladne i klima opreme	71.02	71.02
Maraska - Zadar	Upotreba rashladne i klima opreme	13.10	16.15
Ukupno		84.12	87.17

t CO₂ - Podaci o količini emisija dobiveni su izračunom prema nacionalnom standardu i RH faktorima objavljenim 2024 god.

OPSEG 1 - grafički prikaz

2023.

2024.

OPSEG 2

INDIREKTNE EMISIJE STAKLENIČKIH PLINOVA - 2023-2024

Indirektne emisije stakleničkih plinova uzrokovane su korištenjem električne energije dobivene iz neobnovljivih izvora. Emisije vezane uz kupljenu toplinsku energiju jednake su nuli, jer tvrtke ne kupuju toplinsku energiju.

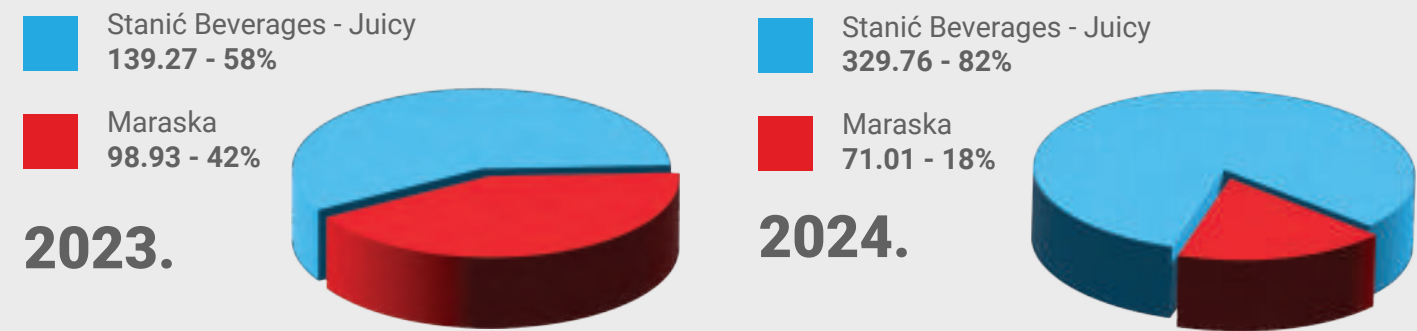
Indirektne emisije stakleničkih plinova - (t CO_{2ekv}) – Opseg 2

Lokacija	Izvor/Tip emisija	2023. t CO _{2ekv}	2024. t CO _{2ekv}
Stanić Beverages	Potrošnja električne energije	139.27	329.76
Maraska - Zadar	Potrošnja električne energije	98.93	71.01
Ukupno		238.21	302,10

t CO_{2ekv} - Podaci o količini emisija dobiveni su izračunom prema nacionalnom standardu

Kretanje indirektnih emisije Opsega 2 za 2023 i 2024 prikazan je grafički u nastavku:

Ukupne indirektne emisije, %

Vidljivo je da su indirektne emisije za Stanić Beverages u 2024 porasle, dok je u slučaju Maraske došlo do njihova značajnog pada. Nastale promjene posljedica su preseljenja jednog proizvodnog pogona iz Maraske u Stanić Beverages, te dodatnog otvaranja još jedne nove linije u Stanić Beverages.

Ostale indirektne emisije stakleničkih plinova (t CO_{2ekv}) – Opseg 3

Ostale indirektne emisije stakleničkih plinova uzrokovane su kupovinom roba i usluga, nabavkom opreme, proizvedenim otpadom, službenim i dnevnim putovanjima djelatnika.

Ovim izvješćem nisu obuhvaćene indirektne emisije Opsega 3.

4.2. Metodologija

Direktne emisije

Emisije nastale izgaranjem u stacionarnim izvorima:

- Metodologija kvantifikacije koja se koristi za proračun emisija temelji se na podacima o aktivnostima (potrošnji lož ulja, plina, dizel goriva) i faktoru emisije prema nacionalnoj bazi RH. Ove emisije iznose 1101,18 tone CO_{2ekv} za 2023, te 1319.86 tone CO_{2ekv} za 2024. godinu.

Emisije izgaranja u pokretnim izvorima:

- Metodologija kvantifikacije koja se koristi za proračun emisija je temeljena na potrošnji dizel i benzinskog goriva za službene automobile i faktoru emisije prema nacionalnoj bazi Republike Hrvatske. Ove emisije iznose 278,95 tona CO_{2ekv}. za 2023, te 258,54 tone CO_{2ekv} za 2024. Godinu.

Emisije rashladne opreme:

- Metodologija kvantifikacije koja se koristi za proračun emisija je temeljena na instaliranoj rashladnoj opremi, njenom kapacitetu i rashladnim plinovima i faktorima emisija prema nacionalnoj bazi Republike Hrvatske. Ove emisije iznose 84.12 tona CO_{2ekv}. za 2023, te 87.17 tona CO_{2ekv} za 2024. godinu.

Indirektne emisije iz energije (Opseg 2)

- Emisije povezane s kupljenom, odnosno utrošenom električnom energijom na lokacijama Stanić Grupe. Podaci o aktivnostima, iskazani su sukladno dostavljenim računima za utrošak električne energije. Metodologija izračuna indirektnih emisija bazirala se na utrošku električne energije i korištenju faktora emisije prema nacionalnim bazama Republike Hrvatske. Ove emisije iznose 238,21 tone CO_{2ekv} za 2023, te 302,10 tone CO_{2ekv} za 2024. godinu.

Ostale indirektne emisije (Opseg 3)

- GHG iz transporta (transportom i distribucijom ulaznih proizvoda, emisija povezanih s putovanjem zaposlenika, emisija povezanih s poslovnim putovanjima)
- GHG iz rabljenih proizvoda
- Sve druge emisije stakleničkih plinova, nisu obuhvaćene ovim izvješćem.

05.

Isključenja i mjerna nesigurnost

5.1. Isključenja

U izračun ugljičnog otiska nisu uključene emisije iz opsega 3. On neće biti uključene u izvješća u narednom periodu.

Neke od stavki mogu biti isključene iz razmatranja zbog njihova vrlo malog udjela u ukupnom ugljičnom otisku i/ili nepouzdanosti ulaznih podataka.

5.2. Mjerna nesigurnost

Svaki izračun ugljičnog otiska po svojoj prirodi ne može biti 100% točan i prisutna je određena mjerna nesigurnost.

Izračun ugljičnog otiska bazira se na ulaznim podacima temeljenim na o tzv. activity data i faktorima emisije.

Primijenjeni faktori emisija, dolaze iz provjerenih izvora (Nacionalnih baza podataka osiguranih od matičnih država ili provjerenih međunarodnih baza podataka, tako da je njihova razina nesigurnosti poznata i kontrolirana.

Tako dobiveni faktori emisija u skladu su s metodologijom izračuna ugljičnog otiska definiranom Protokolom o stakleničkim plinovima za korporacije (GHG Protocol Corporate Standard) te ISO 14064-1.

Korištenje standardiziranih nacionalnih faktora emisija za prednost ima:

- Smanjenu mjernu nesigurnost
- Usklađenost s nacionalnim i međunarodnim standardima
- Povećanu dosljednost u izvještavanju

Ovakav pristup osigurava visoku razinu točnosti i pouzdanosti u izračunu ugljičnog otiska, čime doprinosimo transparentnom i vjerodostojnom prikazu emisija stakleničkih plinova. Ova metodologija omogućava nam učinkovito praćenje i upravljanje emisijama, te bolju pripremu za buduće regulatorne zahtjeve i održive poslovne prakse.

Nepouzdanost podataka koji se odnose na količinu utrošenog lož ulja, prirodnog plina i dizel goriva, vrlo je niska zbog primjene validiranih softvera za praćenje potrošnje pojedinog goriva/energenta i korištenja mjerne opreme koja je umjerena i ispitana od strane akreditirane/ovlaštene ustanove, odnosno od treće strane.

Mjerna nesigurnost izračuna ugljičnog otiska određena je u skladu sa smjernicama IPCC, *Quantifying Uncertainties In Practice, Chapter 6.*, Primijenjena je kombinirana metoda koja uzima u obzir mjernu nesigurnost tzv. eng. *Activity data* i mjernu nesigurnost faktora emisije.

Ukupna procijenjena mjerna nesigurnost za Stanić grupu iznosi +/- 3,7%.

Kontakt podaci osobe odgovorne za izvješćivanje o ugljičnom otisku

Sanja Matečić Mušanić, Voditelj odjela ESG-a, ZGI d.o.o. , Zagreb

Kontakt telefon: +385 91 52 87 905

e-mali: sanja.matecic.musanic@zgi.eu

Adresa: Vrandučka 5A, 10 000 Zagreb

Normela Žaja, Koordinator sustava kvalitete, zaštite okoliša i ZNR, Stanić Beverages d.o.o

Kontakt telefon: +385 91 4551 124

e-mali: normela.zaja@stanic-juicy.com

Vesna Lukić, Menadžer kvalitete, Maraska d.d.

Kontakt telefon: +385 99 294 2850

e-mali: vesna.lukic@stanic-maraska.com

Branko Hanžek, Voditelj održavanja, Stanić Grupa

Kontakt telefon: +385 98 461 854

e-mali: branko.hanzek@stanic-maraska.com

06.

Bazna godina i uspostava sustava praćenja ugljičnog otiska

2023/2024. su prve godine za koje Stanić Grupa izrađuje izvještaj o ugljičnom otisku.

Iako Stanić Grupa još nije obveznik izvještavanja o ugljičnom otisku za sva tri Opsega (Opseg 1, 2 i 3), kako je njihovo opredjeljenje, ali i opredjeljenje njihovih klijenata i partnera održivi razvoj, pokrenute su aktivnosti za praćenje ugljičnog otiska, Opseg 1 i 2, a u pripremi je i Opseg 3.

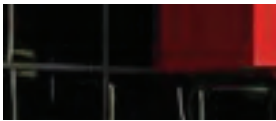
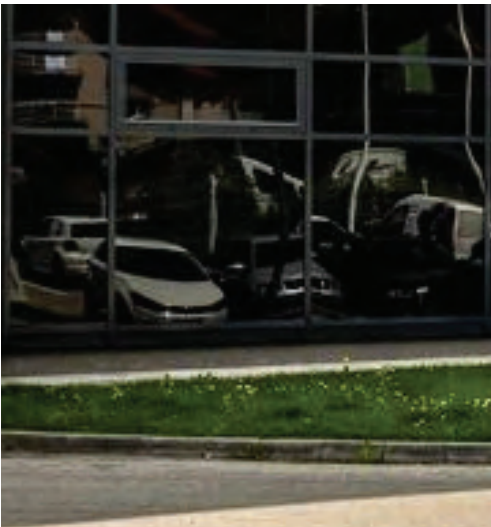
U ovoj početnoj fazi, fokus je bio uspostaviti sustav preciznog praćenja svih emisija stakleničkih plinova (Opseg 1, 2 i 3) koji mogu proizaći iz njihovog poslovnog procesa, kako bi u narednim godinama imali sustavno praćenje i polazne bazne godine za usporedbu.

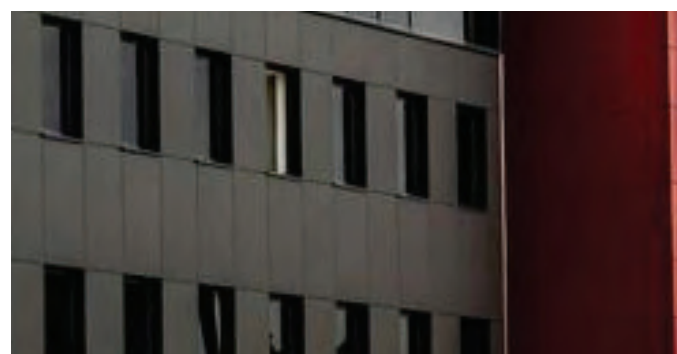
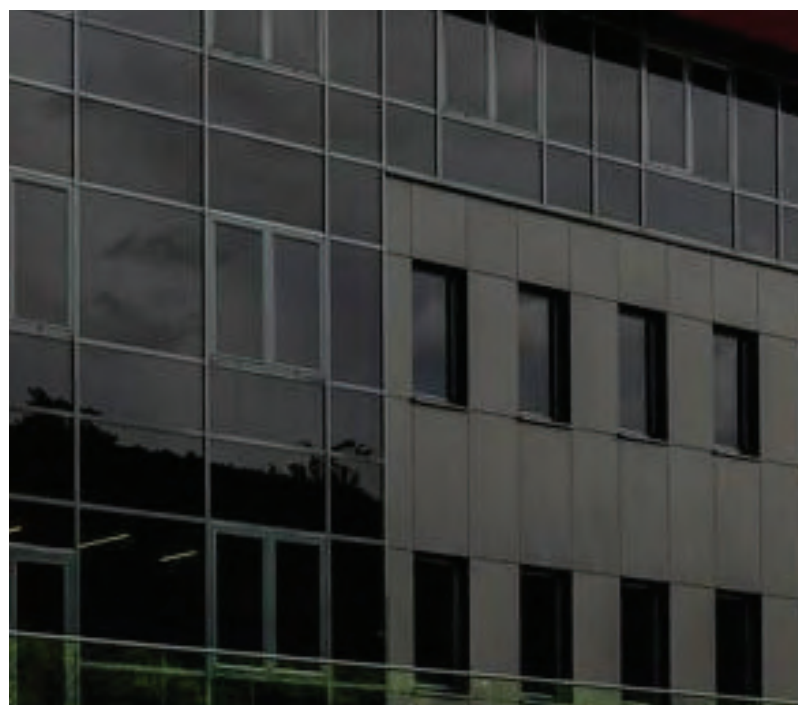
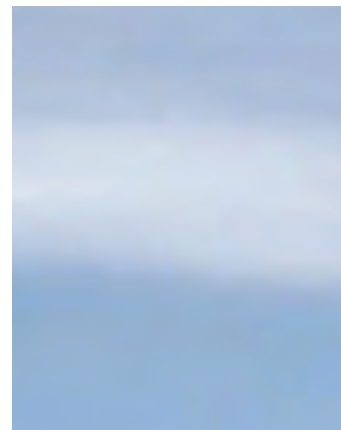
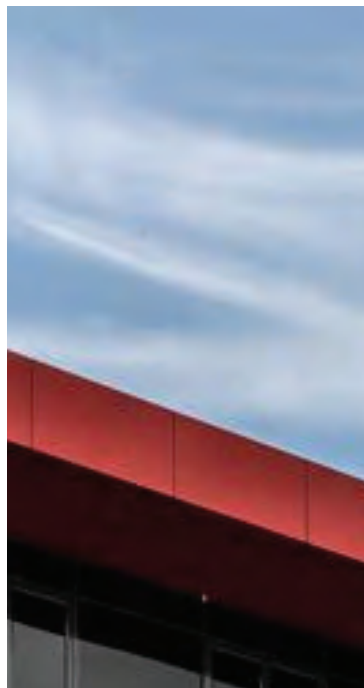

Inicijative koje su već uvedene ili koje su u planu provedbe, a sve u cilju smanjenja ugljičnog otiska, baziraju se na:

- Uvođenju zelenih tehnologija (solarna elektrana)
- Uvođenju novih zelenijih tehnologija i proizvodnih linija u cilju bolje efikasnosti i optimizacije radnog procesa
- Uvođenju zelenijih dobavljača
- Uvođenju ekološki prihvatljivijih sirovina i potrošnog materijala
- Smanjenju potrošnje fosilnih goriva (reduciranje broja pređenih kilometara po aktivnosti, uvođenje biogoriva)
- Smanjenju utroška potrošnog materijala (primjerice, smanjenje utroška papira kroz maksimalnu informatizaciju radnih procesa)

KONTAKT

+385 21 246 700

info@stanic.com

KONTAKT

+385 21 246 700

info@stanic.com